

1. KUPIECKI (97) ai

kupiecki (95), **kupiecki** (2); kupiecki *BartBydż*; kupiecki : kupiecki *LibMal* (1 : 2).

e jasne.

sg m N kupiecki (24). ◇ G kupieckiego (5); -ého (3), -ego (1), -(e)go (1); -ého *OpecŻyw*, *SarnStat*; -ého : -ego *GrzepGeom* (1 : 1). ◇ D kupiecki(e)mu (1). ◇ A kupiecki (5), kupiecki(e)go (1). ◇ I kupieckim (2). ◇ L kupieckim (1). ◇ f N kupieck(a) (1). ◇ G kupieckiej (1) *SarnStat*, kupiecki *MetrKor* (3). ◇ A kupiecką (3). ◇ n N kupiecki(e) (1). ◇ L kupieckim (1). ◇ pl N m pers kupieccy (3). subst kupieckie (6); -é (5), -(e) (1). ◇ G kupieckich (18). ◇ D kupieckim (6). ◇ A m pers kupieckie (2); -é (1), -(e) (1). subst kupieckie (6); -é (2), -(e) (4). ◇ I m kupiecki(e)mi (1). f kupieckimi (2). ◇ L kupieckich (4).

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVII w.*

Przymiotnik od „kupiec” ‘człowiek zajmujący się kupnem i sprzedażą’; emporeticus Mącz, Cn; negotiatorius Cn (97) :

a. Taki, który jest kupcem (17) : A tego wżytkiego Stároftowie náfzy ná oboię ftronę doglédác máią/ ták z ftrony miefczan/ iáko z ftrony Kupieckiej *SarnStat* 1230.

Wyrażenia: »człowiek kupiecki (a. ludzie kupieccy)« [szyk 10 : 3] (13): *SienLek* 164v; *RejZwierc* 5v; *GostGosp* 144; Sprawiedliwość w mieściéich fkladowych y ná Iármárkách przerzeczonych z káždego kupieckiego człowieka/ iákiegożkolwiek ftanu/ ma bydź czyniona právem gościnnym *SarnStat* 1234, 394, 404, 1222 [2 r.], 1230 [2 r.], 1274; Clá y mytá wżytki w Koronie/ ták ziemne iáko y wodne/ a ofobliwie Portowe niechayby były podwyższone/ nie ná ftan fzláchecki/ ále ná ludzie kupieckie *VotSzl* D3; *KlonFlis* D.

»lud kupiecki« (1): bo wysieczon wżytek lud kupiecki [quia succisus est omnis populus *Chenahau*] *BudBib Soph* 1/11.

»kupiecki stan« [szyk 1 : 1] (2): *ActReg* 147; *Lecz to damnum*, co bywa *poft moram*, w právie tylko kupieckim ludziom pozwaláią: Bo gđzieby tego nie było, tedyby ftan kupiecki zagináł *SarnStat* 1274.

b. Należący do kupca (36) : i prziachal do niktory karczmi wnoczi i tamze konya nyktoremu fludze kupieckiemu fzgdanfka vkradl *LibMal* 1543/67; *OrzRozm* N2; *BielKron* 313; *Mącz* 103b; *SkarŻyw* 595; *Calep* 545b; *SarnStat* 276, 1074, 1100, 1113; Z ktorego clá Koronnego/ gdybychmy od wżytkich wołow/ ták náfzych fzlácheckich iáko y kupieckich/ [...] po kilku grofzy dáwác pozwolili *VotSzl* D3.

Wyrażenia: »buda kupiecka« (2): Item powyada yfch on fífam dzifzyeyfchey Noczi budą kupiecką *Chczial wilupicz LibMal* 1547/128v, 1551/158v.

»dom kupiecki« = *dom*, w którym się handluje (2): *OpecŻyw* 73; á nie czyńcie domu Oycá mego domem kupieckim [et nolite facere áomum *Patris mei domum negotiationis*]. *WujNT Ioann* 2/16.

»kupia kupiecka« (4): iefliby *Furmánie* álbo *Woźnice* máiętność álbo kupią kupiecką [*merces mercatorum*] zá naymem wioząc mieyfćá myt przeiecháli *SarnStat* 1100, 1074, 1113, 1240.

»kupieckie rzeczy« = *przedmioty handlu* [szyk 10 : 4] (14): *Murm* 25; *LibLeg* 10/96v, 11/92v, 93; vczyń fobie fklad rzeczy kupieckich w Dámáfzku *BielKron* 85v; *Oceanus morze*/ wżytkich wod ná

świecie Oćiec y gołpodarz [...] wżytkie^{mu} też świātu kupieckich rzeczy żeglárftwem do dawa *BielKron* 461, 432, 437v, 445v, 452, 455v, 460v; *Mącz* 103b; *SarnStat* 1234.

»sol kupiecka [= przeznaczona do handlu]« (3): atak od oboygá przydzye od iednego woza łziedm gr y łzyedmłfeth tholp łfoly Kvpyneczky *MetrKor* 57/117v, 59/277 [2 r.].

Szeregi: »kramarski a kupiecki« (1): Emporeticus. Co ku Kramarskim á Kupiekim [!] rzeczam należy *Mącz* 103b.

»kupiecki albo targowy« (!): łámi Pánowie álboVrzędnicy ich iákimże právem gościnnym miedzy gościnnými ofobámi/ o rzeczy kupieckie álbo tárgowé łpráviedliwość czynić będą powinni. *SarnStat* 1234.

c. *Zrobiony, wykonany przez kupca* (7) : *KłosAlg kt*, F4; Bo wierzmy trzeba bacznich łpraw Do náłznych kupieczky [!] wypraw. *RejKup* Ev; *BielKron* 165; O wolnym przeieždźaniu Kupieckim przez ziemię. *SarnStat* 1077 marg, 1098.

Wyrażenie: »zmowa kupiecka« (1): Monopolia, zmova cupyeczska *BartBydł* 92b.

d. *Przeznaczony dla kupca* (31) : Merkuriufzow było pięć [...] ále tego zá bogá kupieckiego mieli/ ktory ná ten čás ludzi náuczyl łrebrá łprávowác/ kupczyć/ liczby wiedzyeć/ piáć/ y inych wiele rzeczy. *BielKron* 21, 253; *SarnStat* 881, 1014, 1022, 1234, 1308.

Wyrażenie: »skład kupiecki« [szyk 23 : 1] (24): Eden ma łkład kupiecki włzelkiey kupi. *BielKron* 264, 264, 267, 269, 277v [2 r.], 282v (24).

e. *Właściwy kupcowi* (6) :

Wyrażenia: »łokieć kupiecki« = miara długości wynosząca w różnych regionach Polski 57,5 do 59,5 cm (4): Miernicy w Mázowfzu vzywáiá łokciá Kupieckiego/ iáki łye záchowa w którym powiećie. *GrzepGeom* I3, I3; Tá Synwagá tym obyczáiem ma być vrobióna. Z łuchéy Tárćice Iodłowéj/ ná dłułz Ośm łokci kupieckich *Strum* B2; *GostGosp* 156.

»obyczaj kupiecki« (2): Ludzie tám byli pierwey Sláchetnych obyczáiw Kupieckich/ łłowo dźierząc káźde^{mu}/ ále dźis zgrubieli/ gdy obyczáie Mołkiewłkie przyłeli *BielKron* 432v; Bo bez tego być niemoże/ áby ći ktorzi cżego hándlem ábo obyczáiem kupieckim cżego dołtáli [*qui negotiatione aliquid consequuti sint*]/ nie mieli łobie z tego pożytku czynić. *ModrzBaz* 74v.

Synonim: kramarski.

Cf **KUPCOW**, KUPCOWSKI, KUPCZY